

4. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Beszédkészség, szóbeli szövegek megértése, értelmezése és alkotása	Órakeret 50 óra+5 óra gyakorlás
Előzetes tudás	<p>Utasítások megértése és követése. Tanult memoriterek szöveghű tolmácsolása.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Beszédkedv, társalgási kedv növelése. Alkalmazkodás a beszédhelyzethez. Megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly, hangszín, beszédritmus használata. Összefüggő beszéd további fejlesztése az életkornak megfelelő témákban. A mindennapi élet és a tankönyvek szókincsének ismerete. Helyzetfelismerés, szituációhoz igazodó, beszéd tartalomnak megfelelő szóhasználat. A beszélői szándék és az érzelmek kifejezése. Mondat- és szövegfonetikai eszközök alkalmazása. Verbális emlékezet fejlesztése. Memoriterek szöveghű tolmácsolása. Empátia, szociális készségek formálása. Ítéloképesség, erkölcsi érzék alakítása.</p>	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
1.1. Beszédhallás, hallás utáni értés	<p>Különböző beszédhelyzetnek megfelelő hangerő, hangszín, beszédtempó megválasztása, gyakorlása; ritmusváltás, hangerőváltás, szünettartás. Rokon értelmű és ellentétes jelentésű szavak gyűjtése. Szókincs bővítése mondat és szöveg szinten. Egyes tantárgyak szakszavainak beépítése a mindennapi szóhasználatba. Segítséggel három-négy mondat összefűzése az időrend betartásával.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> ritmus, légzés, hangulati elemek, népszokások. <i>Testnevelés és sport:</i> vitálkapacitás növelése, ritmikus gyakorlatok, mozgáskoordináció, térbeli tudatosság. <i>Matematika:</i> tulajdonságok, viszonyszavak.</p>
1.2. Beszédfejtés	<p>Mindennapi élmények, olvasmányok, látvány-, hang-, mozgóképélmények tartalmának felidézése, elmondása az időrend betartásával. Mindennapi élethelyzetekhez kapcsolódó szituációs gyakorlatok. Bekapcsolódás társak és felnőttek beszédébe (figyelem a kortárs és felnőtt beszélőtársra).</p>	<p><i>Környezetismeret:</i> természet, a környező világ hangjai, a tanulókat körülvevő tárgyak és élőlények nevei, a velük kapcsolatos ismeretek; család, otthon, óvoda, iskola, ünnepek.</p>

	<p>Társas nyelvi magatartási formák gyakorlása: tematikus társalgás, üzenetközvetítés. Címadási gyakorlatok. Szerepjátékok gyakorlása mesedramatizálással (bábjáték, árnyjáték). Önismereti gyakorlatok. Véleményalkotás, mások véleményének meghallgatása. Különböző magatartásformák elemzése, értékelése. Az életkornak megfelelő erkölcsi választások.</p>	<p><i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> kreativitás, fantázia.</p> <p><i>Erkölcstan:</i> jó, rossz, választás.</p>
1.3. Memoriterek szöveghű tolmácsolása	<p>Verstanulás. Tanult szövegek (versek, nyelvtörők, kiszámolók) szöveghű és kifejező tolmácsolása.</p> <hr/> <p>Különböző dramatikus formák kipróbálása (pl. bábjáték, árnyjáték, némajáték, versmondás, helyzetgyakorlat).</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mondat, szöveg, hangerő, hangsúly, tempó, nyelvtörő, érzés, érzelem, vita, párbeszéd, időrend, sorrend, esemény, cím,	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Olvasás, az írott szöveg megértése	Órakeret 80 óra+8 óra gyakorlás
Előzetes tudás	A tartalmi megértést bizonyító feladatok segítségével, irányítással történő megoldása. Beszámolás a némán olvasott szövegrészek tartalmáról kérdések segítségével.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Hangos olvasásnál megfelelő hangsúly, hangerő, hanglejtés érzékeltetése. Olvasástechnika fejlesztése.</p> <p>Szövegértő képesség fejlesztése az önállóság fokozásával.</p> <p>Szövegelemzés, lényegkiemelés, következtetés, összefüggések felismerése.</p> <p>Információkereső technikák megalapozása.</p> <p>A kifejező olvasás képességének fejlesztése.</p> <p>Az olvasás megszerettetése, az irodalom szeretete iránti igény felkeltése, olvasóvá nevelés.</p> <p>Az erkölcsi és esztétikai értékrend formálása, környezettudatos nevelés, nemzeti identitástudat megalapozása szöveg tartalmában rejlő nevelési lehetőségek felhasználásával.</p> <p>Fantázia, kreativitás, beleélő képesség növelése.</p>	

Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
2.1. Az olvasás jelrendszere	<p>Olvasástechnika fejlesztését szolgáló gyakorlatok végzése. Hangerő, hangsúly, hanglejtés megfelelő használata.</p> <p>Az írásjelek hangsúly- és értelemmódosító szerepének érzékeltetése hangos olvasásnál.</p> <p>Szövegek hangos és néma olvasása.</p> <p>Törekvés a pontos, kifejező, szöveghű olvasásra.</p> <p>Tájékozódás a szövegben.</p> <p>Válogató-, staféta- és párbeszédes formában a hangos olvasás gyakorlása.</p>	<p><i>Ének-zene:</i> hangerőgyakorlatok, népszokások, népdalok, érzélemvilág.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> vizuális analízis-szintézis, vizuális megjelenítés, fantázia, képzelet.</p> <p><i>Környezetismeret:</i> ismeretek az élő és élettelen környezetről.</p>
2.2. Az írott szöveg megértése	<p>Cím, szereplők, helyszín kiemelése, időpont megállapítása, cselekmény követése.</p> <p>Tanulság megfogalmazása segítséggel.</p> <p>Tartalom elmondása.</p> <p>Szövegösszefüggések keresése.</p> <p>Olvasmányokhoz kapcsolódó feladatok megoldása segítséggel, irányítással:</p> <ul style="list-style-type: none"> – vázlatkészítés rajzzal, szöveg kiegészítésével, – mondatok kiegészítése, tagmondatok összekapcsolása. <p>Dramatizálás.</p> <p>–</p> <p>A műélvezet megtapasztalása a belefeledkezés, a játék, a humor, a képzelet, a ritmus és a zene révén.</p> <p>Versolvasás, verstanulás.</p> <p>Versek hangulatának átélése, belefeledkezés a ritmus, a zene révén.</p> <p>Ünnepekhez, népszokásokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó rövid szövegek olvasása, értelmezése.</p> <p>Gyermeklexikon használata.</p> <p>Ismerkedés gyermekújságokkal.</p>	<p><i>Informatika:</i> IKT-eszközök.</p>
Kulcsfogalmak/	Gondolatjel, bekezdés, helyszín, időpont, vázlat hagyomány, szabály.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Írás, szövegalkotás		Órakeret 53 óra+5 óra gyakorlás
Előzetes tudás	Szavak, rövid mondatok írása tollbamondással látási-hallási megfigyelés után. Tanult helyesírási normák alkalmazása. Önellenőrzés alkalmazása irányítással. Hibajavítás segítséggel.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Auditív és vizuális észlelés, figyelem, differenciálás, emlékezet fejlesztése. Síkbeli tájékozódás, irány- és aránykövetés. Mondatok írása tollbamondással, látási-hallási megfigyeltetés után emlékezetből írással. Önálló szövegalkotás fejlesztése. Rugalmas gondolkodás, fantázia növelése. Önellenőrzés képességének szokássá alakítása. Lendületes, esztétikus íráskép kialakítása.		
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
3.1. Az írás jelrendszere	Az írástechnika gyakorlása. Segédvonal nélküli füzet használata. Betűalakítások és kapcsolások gyakorlása az új vonalrendszerben. Szavak, rövid mondatok írása látási-hallási előkészítéssel, tollbamondással. Szavak, rövid mondatok írása emlékezetből. Az írástempó fokozása, a folyamatos, lendületes írás gyakorlása. Hibafelismerés, hibajavítás segítséggel.	<i>Matematika:</i> számlálás. <i>Testnevelés és sport:</i> finommozgás, testtartás. <i>Vizuális kultúra:</i> finommozgás, esztétikum. <i>Informatika:</i> IKT- eszközök.	
3.2. Szövegalkotás írásban	Mondatbefejezés. Mondatalkotás. Címadás. Két-három soros jellemzés megfogalmazása, leírása. Gondolatok, érzelmek, vélemények kifejezése írásban.		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	vessző, tollbamondás, ellenőrzés, javítás, szöveg, szó, mondat, cím, vélemény, hirdetés, rendezett íráskép.		

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről	Órakeret 55 óra+4 óra gyakorlás
Előzetes tudás	A teljes magyar ábécé betűinek ismerete. Gyakorlottság alapvető kommunikációs helyzetekben.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Kommunikációs képesség fejlesztése. Szókincs gyarapítása. A kiejtés, szóelemzés elvének alkalmazása a begyakorolt szókészletben, analízis, szintetizálás. A közlési helyzethez alkalmazkodó nyelvhasználat fejlesztése.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
4.1. Alapvető kommunikációs helyzetek nyelvi és magatartási mintái	Kapcsolatfelvétel, kapcsolattartás és kapcsolatzárás: – társas nyelvi magatartási formák alkalmazása. Beszélgetés, vita: – a vitakultúra formálása, – vélemény megfogalmazása, megosztása. Nyelvi mintakövetés beszédben és írásban. A tanult nyelvi fordulatok alkalmazása tanulási helyzetben, spontán beszédben. Az életkornak megfelelő erkölcsi választás és értékelés.	<i>Környezetismeret:</i> társas kapcsolatok, viselkedési formák. <i>Matematika:</i> halmazok.
4.2. Szavak jelentése, szókincs	Szavak csoportosítása jelentésük szerint: – – több jelentésű szavak, – azonos alakú szavak. Állandósult szókapcsolatok értelmezése. A szókincs folyamatos gyarapodása.	
4.3. Hang, betű, szótag, szó, szótó, toldalék	A magánhangzók és mássalhangzók időtartama: – jelölése begyakorolt szóanyagban. Toldalékos szó megfigyelése, szótó és toldalék elkülönítése. A kiejtéstől eltérő hangkapcsolatok – helyesírása begyakorolt szókészletben.	

4.4. Szófajok	Szavak csoportosítása: – jelentés szerint.
4.5. Modalitás szerinti mondatfajták	Mondatfajták: közlés, kérdés, felkiáltás, óhajtás, felszólítás – helyes használata a mindennapi beszédben, – írásbeli gyakorlása.
4.6. Alapvető nyelvhelyességi és helyesírási szabályok, írásjelek	A „j” hang kétféle jelölése begyakorolt alapszókészletben. Az elválasztás eseteinek megfigyelése. A mondat szavakra tagolása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szótagolás, vessző, kötőjel, közlés, kijelentés, megállapítás, kérdés, érdeklődés, tudakozódás, kérés, tiltás, parancs, utasítás, öröm, fájdalom, meglepődés, kívánság, melléknév, tulajdonság, ige, cselekvés, történet, számnév, határozott, határozatlan.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Irodalmi kultúra, irodalmi művek értelmezése	Órakeret 26 óra+2 óra gyakorlás
Előzetes tudás	Az olvasástechnika alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ritmusérzék fejlesztése. Szövegértő képesség folyamatos fejlesztése. Szóbeli szövegalkotás fejlesztése. Erkölcsei érzék, ítélőképesség formálása. Kommunikációs készség, együttműködési készség megerősítése. Empátia, kreativitás fejlesztése. Az olvasás örömeinek és a mű élvezetének megtapasztaltatása.	
Ismeretek	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
5.1. Szerzők és művek – Népköltészet	Mondókák, kiszámolók olvasása. Találós kérdések olvasása. Magyar és más népek meséinek olvasása.	<i>Ének-zene:</i> népdalok, népi játékok, megzenésített versek.
– Klasszikus magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései – Klasszikus európai szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései – Kortárs magyar szerzők gyermekversei, meséi, elbeszélései	Gyermekversek olvasása. Mese, meserészletek szereposztás szerinti felolvasása. Elbeszélések közös és önálló olvasása, feldolgozása tanári segítséggel. Könyvtárlátogatás.	<i>Informatika:</i> IKT-eszközök. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a dramatizálás egyszerű kellékei. <i>Erkölcstan:</i> tanulságok.
Ajánlott magyar szerzők és		

<p>művek: Kányádi Sándor: <i>Hófoltos még a határ, Kelj föl, nap</i> Lázár Ervin: <i>A kis bicebóca, A didergő király</i> Móricz Zsigmond: <i>Kevélykereki, Kuckókirály A nehéz kétgarasos</i> Nemes Nagy Ágnes: <i>Cifra palota, Lila fecske, Madarak, Nyári rajz</i> Petőfi Sándor: <i>Itt van az ősz, itt van újra, Nemzeti dal (részlet)</i> Tamkó Sirató Károly: <i>Mondjam még?</i> Varró Dániel: <i>Buszvezetők</i> Zelk Zoltán: <i>A tölgyfa születésnapja, Köd és fény, Téliapó és a hóember,</i></p> <p>Ajánlott európai szerzők és művek: Andersen: <i>A két gyertya, A rendíthetetlen ólomkatona, A három versenyugró</i> Aesopus: <i>Kincs a szőlőben, Az oroszlán és az egér, A róka és a gólya</i> Grimm: <i>A csillagruha</i> La Fontaine: <i>A tücsök és a hangya</i> Richard Scarry: <i>Mentenek a tűzoltók, Miből lesz a kenyér?</i> Szutyevjev: <i>Az alma, Miau, A három kiscica, A sünn, akit meg lehetett simogatni</i></p>		
<p>5.2. Epikus művek jellemzői</p>	<p>Az események sorrendjének, összefüggéseinek megállapítása segítséggel. Tartalommondás; a cím és a szöveg kapcsolatának magyarázata; címadás gyakorlása. Szereplők tulajdonságainak és cselekedeteinek megítélése – a jó, a rossz, a szép, a csúnya fogalma.</p>	
<p>5.3. Lírai alkotások jellemzői</p>	<p>Versek hangos és néma olvasása. A vers versszakokra bontása. A költői nyelv néhány sajátosságának megfigyelése:</p>	

	<ul style="list-style-type: none"> – ellentét, – ismétlés (refrén). 	
5.4. Báb- és drámajátékok jellemzői	Mindennapi konfliktusok átélése dramatikus játékokban (pl. bábjáték).	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Író, költő, verssor, versszak, refrén, rím főszereplő, helyszín, párbeszéd, hangulat, ellentét, ismétlés	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végére	<p>A megtanulandó memoriterek képességi szintnek megfelelő tolmácsolása.</p> <p>Egyéni fejlettségi szintnek megfelelő részvétel a dramatikus, szerep- és szituációs játékokban.</p> <p>A megismert nyelvi formák alkalmazása a társas érintkezésben.</p> <p>Kérdésekre adekvát válaszadás a szituációnak megfelelően.</p> <p>Önálló vélemény alkotása. Az életkornak megfelelő erkölcsi ítélet alkotása.</p> <p>Az események sorba rendezése.</p> <p>Szövegelemzés végzése segítséggel. Összefüggések észrevétele a szövegben.</p> <p>A begyakorolt alapszókészlet szavainak leírása tollbamondással, emlékezetből való írással.</p> <p>Előkészítés után 4–5 mondatból álló szöveg leírása tollbamondás után.</p> <p>Az írott nagybetűk alkalmazása.</p> <p>A tanult nyelvhelyességi és helyesírási ismeretek alkalmazása.</p> <p>Önellenőrzés, hibajavítás.</p> <p>Tiszta, rendezett, könnyen olvasható íráskép.</p>
--	---